ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2015/810

ze dne 23. ledna 2015

o režimu státních podpor SA.20326 (2013/C) (ex 2012/NN) poskytnutém Belgií

(oznámeno pod číslem C(2015) 130)

(Pouze francouzské a nizozemské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 108 odst. 2 první pododstavec této smlouvy ([1]),

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

poté, co byly zúčastněné strany vyzvány, aby předložily připomínky v souladu s výše uvedenými ustanoveními ([2]), a s ohledem na tyto připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

1. POSTUP

(1) Evropská komise dopisem ze dne 7. října 2011 informovala belgické orgány o zahájení kontroly režimu N 649/2005 – Opatření na částečné osvobození od daně z příjmu ve prospěch výzkumu a vývoje (dále jen „režim“).

(2) Dopisy ze dne 7. října 2011, 2. února 2012 a 6. ledna 2013 si Komise vyžádala informace o provádění režimu. Především vyzvala belgické orgány, aby jí zaslaly seznam podniků, které v letech 2009 a 2010 přijaly pomoc nad 200 000 EUR. Belgické orgány reagovaly dopisy ze dne 17. listopadu 2011, 2. května a 4. června 2012 a 23. května 2013.

(3) Mezi útvary Komise a zástupci belgických orgánů se dne 13. června 2013 uskutečnilo rovněž setkání.

(4) Dopisem ze dne 4. prosince 2013 Komise informovala Belgii o svém rozhodnutí (dále jen „rozhodnutí o zahájení řízení“) ([3]) zahájit řízení stanovené v čl. 108 odst. 2 SFEU (dále jen „formální vyšetřovací řízení“).

(5) Belgické orgány podaly připomínky a odpovědi na otázky uvedené v rozhodnutí o zahájení řízení v dopisech ze dne 3. března, 1. dubna, 4. a 27. července 2014. Doplnily tyto informace elektronickou poštou ze dne 17. září, 17. října a 21. listopadu 2014. Ke dni 21. listopadu 2014 měla Komise k dispozici veškeré informace nezbytné k posouzení slučitelnosti dotčeného režimu s vnitřním trhem.

(6) Společnost D39S SPRL předložila své připomínky dne 9. dubna 2014. Dopisem ze dne 16. května 2014 předala Komise tyto připomínky belgickým orgánům. Belgické orgány se k nim nevyjádřily.

2. POPIS OPATŘENÍ

2.1. Cíl opatření

(7) Režim byl schválen rozhodnutím Komise K(2006) 2941 v konečném znění ze dne 4. července 2006 ([4]) (dále jen „rozhodnutí“).

([1]) S účinkem od 1. prosince 2009 se články 87 a 88 Smlouvy o ES staly články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie („SFEU“). Oba soubory ustanovení jsou v zásadě identické. Pro účely tohoto rozhodnutí se případné odkazy na články 107 a 108 SFEU vykládají jako odkazy na články 87 a 88 Smlouvy o ES. SFEU rovněž zavedla některé terminologické změny, jako je nahrazení pojmu „Společenství“ pojmem „Unie“, „společný trh“ pojmem „vnitřní trh“ a „Soud prvního stupně“ pojmem „Tribunál“. V tomto rozhodnutí je používána terminologie SFEU.

([2]) Úř. věst. C 69, 7.3.2014, s. 122.

([3]) Viz poznámka pod čarou 2.

([4]) Úř. věst. C 209, 31.8.2006, s. 10.

(8) Režimem byla zavedena tři následující opatření:

a) Osvobození od daně v zájmu zaměstnanosti výzkumníků zapojených do výzkumných projektů ve spolupráci s univerzitami nebo vysokými školami (dále jen „opatření 1“), kterým se stanovilo osvobození podniků od daně z příjmu ve výši 50 % při odměňování výzkumníků zapojených do výzkumných projektů realizovaných na základě partnerských dohod s univerzitami nebo vysokými školami se sídlem v Evropském hospodářském prostoru ([5]). Rozpočet na opatření 1 byl odhadován na 34 milionů EUR.

b) Osvobození od daně v zájmu zaměstnanosti výzkumníků s určitou kvalifikací (dále jen „opatření 2“), kterým se stanovilo osvobození podniků od daně z příjmu ve výši 25 % při odměňování výzkumníků s určitou vědeckou kvalifikací ([6]). Rozpočet na opatření 2 byl odhadován na 62 milionů EUR.

c) Osvobození od daně ve prospěch tzv. *young innovative companies* (dále jen „opatření 3“), kterým se stanovilo osvobození podniků kategorie *young innovative companies* ([7]) od daně z příjmu ve výši 50 % při odměňování vědeckých pracovníků. Rozpočet na opatření 3 byl odhadován na 20 milionů EUR.

(9) Mzdová srážka je daň, kterou sráží zaměstnavatel u zdroje ze mzdy zaměstnance a odvádí ji státu. Všechna tři opatření uvedená v 8. bodě odůvodnění zprošťují příslušné podniky povinnosti odvádět část mzdové srážky ze mzdy výzkumných pracovníků uvedených v písm. a) a b) 8. bodu odůvodnění a vědeckých pracovníků uvedených v písm. c) 8. bodu odůvodnění.

(10) Komise má v rozhodnutí za to, že opatření 1 a 2 byla obecnými opatřeními a proto nepředstavovala státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

(11) Opatření 3 bylo kvalifikováno jako státní podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU a po přezkoumání bylo považováno za slučitelné s vnitřním trhem na základě kritérií stanovených v nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ([8]).

(12) Článek 5a nařízení (ES) č. 70/2001 stanovil pravidla použitelná u podpory na výzkum a vývoj. Opatření 3 bylo kvalifikováno jako podpora na projekty výzkumu a vývoje, přičemž za způsobilé se považují náklady na personál v souvislosti s výzkumným projektem ([9]). Byl zvolen práh hodnoty podpory ve výši 35 %, který se vztahuje na projekty předkonkurenčního vývoje ([10]).

2.2. **Důvody, které vedly k zahájení formálního vyšetřovacího řízení**

(13) Šetření ukázalo nesrovnalosti v ustanoveních vnitrostátního belgického práva upravujícího opatření 3, jakož i při provádění samotného opatření. Komise proto zahájila formální vyšetřovací řízení vzhledem k následujícím skutečnostem:

a) Belgie nepřijala opatření nezbytná pro uvedení svých právních předpisů do souladu s právem Unie. Příslušná ustanovení vnitrostátního práva nijak neodkazovala na kategorie výzkumu, stanovená právními předpisy Unie. K nápravě došlo až v červnu 2013 ([11]);

b) Belgie před 1. lednem 2008 nezměnila režim s cílem jeho souladu přiměřenými opatřeními, která Komise navrhla a Belgie je přijala ([12]);

([5]) Viz 5. bod odůvodnění rozhodnutí ze dne 4. července 2006.
([6]) Viz 8. bod odůvodnění výše uvedeného rozhodnutí ze dne 4. července 2006.
([7]) Viz 12. bod odůvodnění výše uvedeného rozhodnutí ze dne 4. července 2006.
([8]) Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory malým a středním podnikům (Úř. věst. L 10, 13.1.2001, s. 33).
([9]) Viz 26. bod odůvodnění výše uvedeného rozhodnutí.
([10]) Viz čl. 5a odst. 3 písm. c) nařízení (ES) č. 70/2001, ve znění nařízení (ES) č. 364/2004 ze dne 25. února 2004, kterým se mění nařízení (ES) č. 70/2001, pokud jde o rozšíření jeho oblasti působnosti tak, aby zahrnovala podporu pro výzkum a vývoj (Úř. věst. L 63, 28.2.2004, s. 22).
([11]) Viz 17. bod odůvodnění a následující rozhodnutí o zahájení řízení.
([12]) Dopis vlády regionu Brusel ze dne 22. února 2008, dopis vlády Valonského regionu ze dne 17. března 2008 a dopis vlády Vlámského regionu ze dne 3. července 2007.

c) Belgie nesdělila Komisi změny ani prodloužení trvání režimu, a tak se dopustila protiprávní podpory ([13]); a

d) v rámci průběžného sledování Belgie nepředložila dostatečné informace týkající se individuálně poskytnutých podpor.

(14) Komise v rozhodnutí o zahájení řízení zároveň nastolila otázku, na jakém právním základě by se měla posuzovat slučitelnost podpory neoprávněně poskytnuté v rámci režimu s vnitřním trhem. Ve 40. bodě odůvodnění uvedeného rozhodnutí dospěla k závěru, že je vhodné opřít se o rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „rámec VaVaI“ ([14])).

3. PŘIPOMÍNKY BELGICKÝCH ORGÁNŮ

(15) Je třeba připomenout, že během sledování belgické orgány uznaly, že nezavedly ani nezměnily vnitrostátní právní předpisy tak, aby do nich začlenily odkaz na kategorie výzkumu uvedené v písm. a) 13. bodu odůvodnění, ani neoznámily změny režimu (za předpokladu, že byly provedeny v duchu rozhodnutí), ani neinformovaly o prodloužení platnosti režimu na období po 4. červenci 2011.

(16) Dopisy ze dne 3. března a 1. dubna 2014 belgické orgány poskytly seznam podniků, kterým bylo přiznáno osvobození od daně ze mzdy v letech 2006 až 2013 (nejnovější dostupné daňové údaje). Režimu během celého období využilo 231 podniků.

(17) Belgické orgány zároveň v dopise ze dne 3. března 2014 uvedly, že posuzují soulad režimu s nařízením Komise (EU) č. 651/2014 ([15]), a zejména s článkem 25 o pomoci pro výzkumné a vývojové projekty. Belgické orgány Komisi nesdělily výsledky svého přezkumu.

4. PŘIPOMÍNKY ZÚČASTNĚNÝCH TŘETÍCH STRAN

(18) Společnost D39S, výzkumné a vývojové středisko působící v sektoru elektrotechniky a telekomunikací, uvedla, že osvobození od daně z příjmu je důležitou formou podpory pro moderní inovativní podniky, neboť jim umožňuje přijímat více zaměstnanců. Samotné středisko díky ní posílilo svou výzkumnou a vývojovou činnost, přičemž nadále mohlo rychle reagovat na požadavky trhu.

5. POSOUZENÍ PODPORY

5.1. Existence státní podpory podle čl. 107 odst. 1 SFEU

(19) Podle čl. 107 odst. 1 SFEU „podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem“.

(20) Pokud se určité vnitrostátní opatření považuje za státní podporu, předpokládá se, že jsou splněny následující kumulativní podmínky: i) dotčené opatření poskytuje hospodářskou výhodu pro příjemce; ii) tuto výhodu poskytuje stát; iii) jedná se o selektivní výhodu; iv) dotčené opatření narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž a může ovlivnit obchod mezi členskými státy.

(21) V projednávaném případě je osvobození od daně ze mzdy ve prospěch tzv. *young innovative companies* daňové opatření financované ze státních prostředků. Opatření se týká pouze podniků, které splňují definici *young innovative company*, a je proto selektivní. Tím, že přispěje k financování výdajů na výzkum a vývoj těchto podniků, opatření poskytuje hospodářskou výhodu. Příjemci pak v neposlední řadě působí na trzích, jež jsou otevřeny obchodu uvnitř EU, a opatření tak může ovlivnit hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy.

(22) Režim byl v rozhodnutí ([16]) kvalifikován jako státní podpora. Tato kvalifikace nebyla belgickými orgány v rámci sledování zpochybněna.

([13]) Viz 22. až 27. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.
([14]) Úř. věst. C 323, 30.12.2006, s. 1.
([15]) Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. L 187, 26.6.2014, s. 1).
([16]) Viz 21. bod odůvodnění výše uvedeného rozhodnutí ze dne 4. července 2006.

5.2. **Zákonnost podpory**

(23) Komise v rozhodnutí o zahájení řízení konstatovala, že Belgie udělila protiprávní podpory, když neoznámila, že zvýšila míru osvobození od daně z příjmu, a to z 50 na 75 % zákonem ze dne 27. března 2009 o oživení hospodářství a ze 75 na 80 % zákonem ze 17. června 2013, kterým byla zavedena daňová a finanční opatření a opatření týkající se udržitelného rozvoje, ani to, že platnost režimu byla od 4. července 2011 prodloužena (v rozhodnutí se původně stanovilo pět let). Belgie tento závěr nezpochybnila, během formálního vyšetřovacího řízení poskytla Komisi údaje týkající se podpor pro podniky využívající tohoto režimu, které jsou nezbytné pro analýzu slučitelnosti.

5.3. **Posouzení slučitelnosti podpory s vnitřním trhem**

(24) Ve 40. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení Komise dospěla k závěru, že posouzení slučitelnosti režimu musí být provedeno s ohledem na rámec VaVaI, přičemž se zatím definitivně neurčí, který konkrétní článek by se měl použít: tedy zda by měla být brána v úvahu ustanovení o pomoci pro výzkumné a inovační projekty (bod 5.1 rámce VaVaI) nebo ustanovení o pomoci pro moderní inovativní podniky (bod 5.4 rámce VaVaI), jelikož se zdá, že režim je určen této zvláštní kategorii podniků.

5.3.1. *Metodika*

(25) Jak je uvedeno v 16. bodě odůvodnění, belgické orgány uvedly, že během celého posuzovaného období využilo režimu 231 podniků. Z analýzy údajů vyplynuly následující skutečnosti:

a) 183 podniků obdrželo za tři roky během celého posuzovaného období podporu nižší než 200 000 EUR. Tyto podpory spadají do působnosti nařízení *de minimis* – nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ([17]), a byly tedy vyloučeny z oblasti analýzy;

b) ostatních 48 podniků, které obdržely částku podpory přesahující 200 000 EUR, byly předmětem důkladné analýzy. Pokud jde o tyto podniky, belgické orgány o nich poskytly tyto údaje:

— kategorie výzkumu, do kterých patřily projekty příjemců (k ověření souladu s podmínkami bodu 5.1 rámce VaVaI),

— metody pro výpočet intenzity podpory, včetně příkladů (k ověření souladu s podmínkami bodu 5.1 rámce VaVaI),

— datum založení každého podniku (k ověření souladu s první podmínkou bodu 5.4 rámce VaVaI),

— procento výdajů na výzkum a vývoj (k ověření souladu s druhou podmínkou bodu 5.4 rámce VaVaI),

— údaje o tom, jaký podíl z celkové částky přidělené každému podniku patří pod opatření 3 (čili jaký podíl lze kvalifikovat jako státní podporu) a jaký podíl patří pod opatření 1 a 2 (k ověření souladu s třetí podmínkou bodu 5.4 rámce VaVaI).

(26) Toto posouzení Komise (podíl z celkové přidělené pomoci, který patří pod opatření 3) umožnilo snížit rozsah analýzy, neboť částka podpory přijatá v rámci opatření 3 je tedy nižší než celková částka poskytnutá belgickými orgány (obdržená v rámci celého režimu). Ze 48 podniků uvedených v písm. b) 25. bodu odůvodnění obdrželo 14 podniků za celé posuzované období částku podpory v rámci opatření 3 vyšší než 200 000 EUR.

5.3.2. *Analýza z hlediska ustanovení týkajících se podpor pro výzkum a vývoj (bod 5.1 rámce VaVaI)*

(27) Bod 5.1 rámce VaVaI stanoví kritéria, jež musí být splněna k tomu, aby podpory na projekty v oblasti výzkumu a vývoje mohly být prohlášeny za slučitelné s vnitřním trhem.

([17]) Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu *de minimis* (Úř. věst. L 379, 28.12.2006, s. 5).

a) Bod 5.1.1 upřesňuje, že „dotovaná část výzkumného projektu musí zcela spadat do jedné či několika z těchto kategorií výzkumu: základní výzkum, aplikovaný výzkum, experimentální vývoj“.

V královském výnosu ze dne 23. března 2014 ([18]) se od nynějška stanoví, že při postupu přezkumu odpovídá za ověření „popisu výzkumných nebo rozvojových projektů či programů, u nichž se vyžaduje stanovisko“, a tedy za ověření, zda projekty spadají do jedné z kategorií výzkumu stanovených v rámci pro VaVaI, federální ministerstvo politické agendy (Service public fédéral de programmation politique). V případě všech 48 podniků, které byly předmětem hloubkového přezkumu, belgické orgány poskytly popis výzkumných a vývojových činností, jakož i kategorie výzkumu, do nichž tyto projekty spadaly. Komise zjistila, že každý dotčený projekt spadá do některé ze tří kategorií uvedených v rámci VaVaI, a dospěla k závěru, že podmínka bodu 5.1.1 je splněna.

b) V bodě 5.1.2 rámce pro VaVaI jsou stanoveny základní intenzity podpory (25 % na experimentální vývoj), přičemž tyto částky se mohou v určitých případech zvýšit, zejména v případě, že se podpora poskytuje malým a středním podnikům (bod 5.1.3 písm. a) rámce pro VaVaI).

Belgické orgány v dopise ze dne 3. března 2014 poskytly další informace o dvou zvýšeních míry osvobození od daně z příjmu až na konečnou úroveň 80 %, zejména pokud jde o intenzitu podpory stanovené rozhodnutím. Za použití metody výpočtu použité Komisí v rozhodnutí byly belgické orgány schopny prokázat, že zvýšení míry osvobození od daně z příjmu na 80 % vedlo k maximální intenzitě podpory 28,28 %. Poskytly rovněž podrobné údaje o intenzitě podpory pro podniky, jež byly předmětem hloubkové kontroly. Komise konstatovala, že tato míra je v souladu s bodem 5.1.3 rámce VaVaI, který v případě experimentálního vývoje umožňuje středně velkým podnikům udělit pomoc s intenzitou nejvýše 35 % a malým podnikům nejvýše 45 %. Tyto míry se zvyšují v případě základního nebo aplikovaného výzkumu.

c) Bod 5.1.4 rámce VaVaI detailně stanoví způsobilé náklady. V 16. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení Komise uvedla, že relevantní ustanovení vnitrostátního práva zmiňují kategorie pracovníků, kterým může být osvobození uděleno, ale nespecifikovala postupy, jak daňová správa ověří, že zaměstnanci byli přiděleni na projekty výzkumu a vývoje.

Královská vyhláška ze dne 23. března 2014 nyní upřesňuje, že během posouzení dokumentace je úkolem federální veřejné služby pro vědeckou politiku ověřit „skutečnosti, které prokazují, že pracovník bude zaměstnán v rámci projektů nebo programů pro výzkum a technologický rozvoj“, a to na základě skutečností poskytnutých podniky-žadateli. Komise konstatovala, že relevantní vnitrostátní právní předpisy, stejně jako jejich uplatňování belgickými orgány, jsou v souladu s bodem 5.1.4 rámce VaVaI.

U 48 podniků podléhajících hloubkovému přezkumu popsaly belgické orgány projekty vytvořené těmito podniky a uvedly počet a kategorie zaměstnanců, kterým bylo uděleno osvobození.

(28) S ohledem na výše uvedené Komise dospěla k závěru, že podpory poskytnuté v rámci opatření 3 jsou v souladu s bodem 5.1 rámce VaVaI.

5.3.3. *Analýza z hlediska ustanovení týkajících se podpor ve prospěch inovativních začínajících podniků (bod 5.4 rámce VaVaI)*

(29) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise uvedla, že „(p)okud jde o režim, v jehož rámci se prováděla podpora ve prospěch tzv. Young Innovative Companies, bylo rovněž posouzeno s ním spjaté účetnictví na základě bodu 5.4 rámce pro výzkum, vývoj a inovace týkajícího se podpor ve prospěch začínajících inovativních podniků“ (46. bod odůvodnění). Komise však vyjádřila pochybnosti o tom, zda podniky, které jsou příjemci režimu, plní všechny podmínky stanovené v bodě 5.4 (kvalifikace jakožto malý podnik, doba činnosti podniku, podíl výdajů na výzkum a vývoj, výše podpory).

(30) Analýza údajů předaných belgickými orgány ukazuje, že ke konci roku 2013 pouze 2 podniky splnily všechny podmínky stanovené v bodě 5.4 rámce VaVaI (přičemž dodržely také podmínky uvedené v bodě 5.1).

([18]) Královská vyhláška ze dne 23. března 2014, kterou se mění, pokud jde o výjimku pro vyplacení mzdy, AR/CIR 92, pokud jde o provedení čl. 275 § 2 a 3 zákona o dani z příjmů z roku 1992. Moniteur belge ze dne 31.3.2014.

(31) Komise proto vyvozuje závěr, že bod 5.1 rámce VaVaI týkající se podpory na projekty výzkumu a vývoje představuje právní základ, který je třeba použít.

5.3.4. *Slučitelnost režimu ode dne 1. července 2014*

(32) Platnost rámce VaVaI, který byl základem pro analýzu slučitelnosti režimu, skončila dne 30. června 2014.

(33) Ode dne 1. července 2014, pokud jsou splněny podmínky kapitoly 1 a jsou dodržovány podmínky stanovené v článku 25 (podpora na výzkum, vývoj a inovace), může se na režim vztahovat bloková výjimka podle obecného nařízení o blokových výjimkách. Komise vyzvala belgické orgány, aby ji informovaly o výsledku svých analýz a popřípadě oznámily prodloužení režimu.

6. **ZÁVĚRY**

(34) Komise konstatuje, že Belgie zavedla režim protiprávním způsobem a porušila čl. 108 odst. 3 SFEU. Nicméně s ohledem na výše uvedené skutečnosti se Komise domnívá, že další uplatňování režimu belgickými orgány po 4. červenci 2011, jakož i všechny provedené změny jsou až do 30. června 2014 slučitelné s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU.

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Opatření pro částečné osvobození od daně ze mzdy ve prospěch tzv. *young innovative companies*, které zavedla Belgie, je do 30. června 2014 slučitelné s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Belgickému království.

V Bruselu dne 23. ledna 2015.

Za Komisi
Margrethe VESTAGER
členka Komise